

**Elena Pîrvu
(coordonator)**

**STUDIA LINGUISTICA ET PHILOLOGICA
IN HONOREM
Prof. univ. dr. DOINA NEGOMIREANU**

Coordonatorul colecției *In Honorem*:

Cecilia Mihaela Popescu

Referenții științifici ai colecției *In Honorem*:

Florica Bechet, Universitatea din București

Gheorghe Bîrlea, Universitatea "Ovidius" din Constanța

Elena Croitoru, Universitatea "Dunărea de Jos", Galați

Alexandru Gafton, Universitatea "Al. I. Cuza" Iași

Mihaela Gheorghe, Universitatea "Transilvania", Brașov

Nicu Panea, Universitatea din Craiova

Elena Pîrvu, Universitatea din Craiova

Oana Sălișteanu, Universitatea din București

Gabriela Scurtu, Universitatea din Craiova

Rodica Zafiu, Universitatea din București

**Elena Pîrvu
(coordonator)**

STUDIA LINGUISTICA ET PHILOLOGICA

IN HONOREM

Prof. univ. dr. DOINA NEGOMIREANU

**Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2022**

Copyright © 2022 Editura Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Studia linguistica et philologica : in honorem prof. univ. dr. Doina
Negomireanu / coord.: Pîrvu Elena. - Craiova : Universitaria, 2022
Conține bibliografie
ISBN 978-606-14-1854-1

I. Pîrvu, Elena (coord.)

81

Autorii poartă responsabilitatea pentru conținutul articolelor.
Volum finanțat din fondurile Facultății de Litere.

© 2022 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

TABULA GRATULATORIA

ANGHEL, Florentina – Universitatea din Craiova
BĂDESCU, Ilona – Universitatea din Craiova
BĂLĂ, Laurențiu – Universitatea din Craiova
BĂLĂȘANU, Elena – Universitatea din Craiova
BONCEA, Mirela – Universitatea de Vest din Timișoara
BUZERA, Ion – Universitatea din Craiova
CAZACU, Sorin – Universitatea din Craiova
CERBAN, Mădălina – Universitatea din Craiova
COLCIAR, Rozalia – Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”
al Academiei Române, Cluj-Napoca
COȘOVEANU, Gabriel – Universitatea din Craiova
CRIVĂȚ, Bogdana – Universitatea din Craiova
DINCĂ, Daniela – Universitatea din Craiova
DINU, Maria – Colegiul Național „Elena Cuza”, Craiova
DRĂGHICI, Ovidiu – Universitatea din Craiova
DRINCU, Sergiu – Universitatea „Tibiscus”, Timișoara
DUȚĂ, Ilona – Universitatea din Craiova
DUȚĂ, Oana-Adriana – Universitatea din Craiova
FĂGEȚEANU, Carmen Teodora – Universitatea din Craiova
GHEORGHIȘOR, Gabriela – Universitatea din Craiova
GIOROCEANU, Alina – Universitatea din Craiova
GONGONEA, Silviu – Universitatea din Craiova
IONESCU, Alice – Universitatea din Craiova
IORGULESCU, Alexandra – Universitatea din Craiova
IOVĂNESCU, Monica – Universitatea din Craiova
ISTRATE, George Dan – Universitatea de Arte și Design, Cluj-Napoca
ISTRATE, Ion – Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al
Academiei Române, Cluj-Napoca
ISTRATE, Mariana – Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
LAZEA, Ramona – Universitatea din Craiova
LOȘONȚI, Dumitru – Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”
al Academiei Române, Cluj-Napoca
MARCU, Mihaela – Universitatea din Craiova
MĂNĂCHESCU, Iulia-Mihaela – Universitatea din Craiova
MĂRII, Ion – Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al
Academiei Române, Cluj-Napoca
MILITARU, Petrișor – Universitatea din Craiova
MOCANU, Nicolae – Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”
al Academiei Române, Cluj-Napoca
NEDELCU-PĂSĂRIN, Gabriela – Universitatea din Craiova

NICA (BURCI), Iustina – Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor” din Craiova
OANCEA, Ileana – Universitatea de Vest din Timișoara
PANEA, Nicolae – Universitatea din Craiova
PISOSCHI, Claudia – Universitatea din Craiova
PITIRICIU, Silvia – Universitatea din Craiova
PÎRVU, Elena – Universitatea din Craiova
POPESCU, Carmen – Universitatea din Craiova
POPESCU, Mihaela Cecilia – Universitatea din Craiova
PREDA, Anamaria – Universitatea din Craiova
ROGOBETE, Daniela – Universitatea din Craiova
SIMILARU, Lavinia – Universitatea din Craiova
SZATHMARY, Melitta – Universitatea din Craiova
ȘERBAN, Valentina – Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”
al Academiei Române, Cluj-Napoca
TEODORESCU, Cristiana-Nicola – Universitatea din Craiova
TOPALĂ, Dragoș – Universitatea din Craiova
TRANTESCU, Ana-Maria – Universitatea din Craiova
ULIU, Adriana – Universitatea din Craiova
VLAD, Adriana – Liceul cu program sportiv „Cetate” Deva
VLĂDUȚESCU, Ștefan – Universitatea din Craiova
VLEJA, Luminița – Universitatea de Vest din Timișoara

DOINA NEGOMIREANU: BIBLIOGRAFIE (SELECTIV)

I. Volume

1.1. Ca unic autor sau în colaborare

- 2003 – *Limba română contemporană. Fonetică și fonologie. Noțiuni generale*, Craiova, Editura „Universitaria”.
- 2000 – *Vocabular românesc. Gândi. Câmp lexico-semantic*, Craiova, Editura Universitaria, 283 p.
- 1996 – *Vocabularul limbii române în școală*, Craiova, Editura Didactica Nova, 315 p., în colaborare cu Dumitru Gherghina, Maria Gherghina, Elisabeta Chilom.
- 1983 – *Bibliografia Dacoromaniei*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 852 p., colaborare.
- 1983 – *Dicționarul limbii române (DLR)* – Serie nouă, tomul XI, partea a 3-a, litera T, Editura Academiei RSR, 763 p., colaborare.
- 1982 – *Dicționarul limbii române (DLR)* – Serie nouă, tomul XI, partea a 2-a, litera T, Editura Academiei RSR, 376 p., colaborare.
- 1975 – *Dicționarul limbii române (DLR)* – Serie nouă, tomul IX, litera R, Editura Academiei RSR, 641 p., colaborare.
- 1973 – *Limba română corectă. Probleme de ortografie, gramatică și lexic*, București, Editura Științifică, 382 p., în colaborare cu Elena Comșulea, Vasile Breban.
- 1971 – *Evangeliarul slavo-român de la Sibiu 1551-1553*, Editura Academiei RSR, p. 375-429, colaborare.
- 1969 – *Dicționarul limbii române (DLR)* – Serie nouă, tomul VII, litera O, Editura Academiei RSR, 400 p., colaborare.

1.2. Coordonate

- 2007 – *Omagiu aniversar academicianului Marius Sala*, Craiova, Editura Universitaria, 742 p., în colaborare cu Cristiana Teodorescu, Elena Pîrvu, Nicolae Panea, Ioana Murar, Gabriela Scurtu, Gabriel Coșoveanu, Ion Buzera.
- 2006 – *Omagiu Gheorghe Bolocan*, Craiova, Editura Universitaria, 620 p., în colaborare cu Elena Pîrvu, Cristiana Teodorescu.
- 2000 – *Ion Coteanu. In memoriam*, Craiova, Editura Universitaria, 412 p.
- 1990 – *Lucrările celui de-al V-lea Simpozion Național de Dialectologie (Craiova, 27–28 mai 1988)*, Craiova, Societatea de Științe Filologice, Filiala Craiova, Universitatea din Craiova, Facultatea de Filologie, 2 volume, 570 p., în colaborare.

II. Studii și articole reprezentative

- 2011 – *Vocabularul românesc actual – un reflex al modernizării societății românești*, în Sorin Liviu Damean, Marusia Cîrstea (coordonatori), *Continuitate istorică în timp și spațiu. Profesorul Vladimir Osiac la 70 de ani*, Craiova, Editura Universitaria, p. 781-782.

- 2007 – *Semantism contextual și lexicalizare din perspectivă lexicografică (marfă)*, în Marin Bucă, Maria Andrei, Daniela Gheltofan (coord.), *Un om, un simbol. In onorem Ivan Evseev*, București, Editura CRLR, p. 435-440.
- 2007 – *Vocabularul minimal al limbii române curente – structură și dinamică*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XXIX, nr. 1-2, p. 329-333.
- 2006 – *Mărci gramaticale în diferențieri de sens din perspectivă lexicografică (DLR)*, în Marius Sala (coord.), *Studii de gramatică și formare a cuvintelor: în memoria Mioarei Avram*, București, Editura Academiei Române, p. 319-324.
- 2005 – *Dicționare speciale în lexicografia românească actuală*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XXVII, nr. 1-2, p. 193-196.
- 2004 – *Formații lexicale în limba română actuală. (I) Generalități*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XXVI, nr. 1-2, p. 179-183.
- 2003 – *Conceptul de fonetică în lucrări românești de lingvistică*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XXV, nr. 1-2, p. 149-151.
- 2002 – *Vocabularul reprezentativ al limbii române (VRR) și familia lexicală*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XXIV, nr. 1-2, p. 206-208.
- 2000 – *Valori figurate în limba română privitoare la „activități mintale”*, în Ion Coteanu. *În memoriam*, Craiova, Editura Universitaria, p. 266-271.
- 2000 – *Ortoepie și ortografie între teorie lingvistică și practică didactică*, în „Limba Română”, anul XLIX, nr. 2, p. 299-303.
- 2000 – *Terminologia ortografiei și ortoepiei românești actuale. Câteva reflecții*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XXII, nr. 1-2, p. 183-185.
- 1998 – *Vocabularul minimal – o delimitare pragmatică*, în *Études romanes dédiées à Maria Iliescu*, Craiova, Editura Universitaria, p. 160-166.
- 1998 – *Valori lexico-gramaticale din perspectivă lexicografică*, în „Studii și Cercetări Lingvistice”, an XLIX, nr. 1-2, p. 227-231.
- 1998 – *Act de vorbire și tipologie lexicală în limba română*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XX, nr. 1-2, p. 141-143.
- 1997 – *Caracteristici ale terminologiei împrumuturilor lexicale în limba română*, în „Studii și Cercetări Lingvistice”, an XLVIII, nr. 1-4, p. 319-323.
- 1997 – *Despre articularea izolată a consoanei și denumirea literei corespunzătoare în limba română*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XIX, nr. 1-2, p. 216-220.
- 1996 – *Fondul lexical internațional – reflex al actelor lingvistice*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XVIII, nr. 1-2, p. 124-128.
- 1994 – *Familia lexicală sub aspect etimologic în limba română actuală*, în „Studii și Cercetări Lingvistice”, an XLV, nr. 1-2, p. 57-61.

- 1993 – *Comparația ca potențial, selecție și regim semic*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XXXVIII, nr. 1-2, p. 205-208.
- 1990 – *Productivitatea și valorificarea semantică a unor regionalisme pe baza DLR-ului (șagă)*, în SND, II, p. 357-361.
- 1990 – *T. Arghezi – ipostaze ale valorificării și prelucrării lexicului românesc*, în „Studii și Cercetări Lingvistice”, an LXI, nr. 5-6, p. 421-424.
- 1990 – *Relații semantice în structura comparației*, în „Limba Română”, anul XXIX, nr. 5-6, p. 417-419.
- 1989 – *Ipostaze lingvistice ale „superlativului” în poezia eminesciană*, în „Analele Universității din Craiova”, anul XVII, nr. 1-2, p. 57-61.
- 1988 – *Structura formală a comparației ca tipuri și variante*, în „Analele Universității din Craiova”, anul XVI, nr. 1-2, p. 73-75.
- 1984 – *Polisemie și sensuri regionale*, în „Studii de dialectologie”, Timișoara, p. 193-197.
- 1982 – *Întrebuițări ale cratimei*, în „Analele Universității din Craiova”, anul X, nr. 1-2, p. 63-67.
- 1981 – *Considerații asupra neologismului la T. Arghezi*, în „Arhivele Olteniei”, Serie nouă, nr. 1, p. 269-273.
- 1980 – *T. Arghezi – particularități ale valorificării lexicului românesc*, în „Limba Română”, anul XXIX, nr. 4, p. 299-305.
- 1978 – *Sens, polisemie și incluziune semantică*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XXIII, nr. 1, p. 77-79.
- 1977 – *Valori conotative și funcționalitatea lor semantică*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XXII, nr. 1, p. 55-58.
- 1976 – *Locuțiuni și expresii – Aspecte ale structurii lor semantice*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XXI, nr. 1, p. 49-56.
- 1975 – *Gândi. Polisemie și opoziție sinonimică*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XX, nr. 2, p. 167-172.
- 1974 – *Sinonimia contextuală în poezia lui T. Arghezi (Cântare omului)*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XIX, nr. 1, p. 111-115.
- 1973 – *Aspecte semantice ale verbelor „medita”, „observa”, „reflecta”*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XVIII, nr. 1, p. 31-37.
- 1971 – *Cercetarea tipologică a limbilor. Unele considerații teoretice*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XVI, nr. 2, p. 223-230.
- 1968 – *Probleme de limbă și stil în poezia lui A. Mureșanu*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XIII, nr. 2, p. 295-304.
- 1968 – *Conținutul semantic al verbului „rămâne” în limba română*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XIII, nr. 1, p. 51-60.
- 1967 – *Aspecte formale și valorice ale repetiției în proza lui T. Arghezi*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XII, nr. 2, p. 299-306.

III. Evocări

- 1998 – *Ion Coteanu (1920-1997)*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XX, nr. 1-2, p. 9.
- 2005 – *Gheorghe Bolocan (1925-2000)*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XXVII, nr. 1-2, p. 17.

IV. Recenzii și prezentări de cărți

- 2009 – Ileana Oancea, *Despre noșferă: o construcție a memoriei*, în „Analele Universității din Craiova - Seria Științe Filologice, Lingvistică”, anul XXXI, nr. 1-2, p. 429-430.
- 2003 – Cristiana-Nicola Teodorescu, *Patologia limbajului comunist totalitar*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XXV, nr. 1-2, p. 254-255.
- 1999 – Marius Sala, *Introducere în etimologia limbii române*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XXI, nr. 1-2, p. 157-158.
- 1996 – Flora Șuteu, Elisabeta Șoșa, *Ortografia limbii române. Dicționar și reguli*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XVIII, nr. 1-2, p. 266-267.
- 1996 – Marin Bucă, *Mică enciclopedie a gândirii aforistice românești. Aforisme, maxime și cugetări despre “fericire”*, în „Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică”, anul XVIII, nr. 1-2, p. 261.
- 1978 – M. Bucă, I. Evseev, *Probleme de semasiologie*, în „Cercetări de Lingvistică”, anul XXIII, nr. 1, p. 126-127.

V. Activitate didactică

Cursuri magistrale: *Limba română contemporană (fonetică-fonologie și lexicologie)*, *Istoria limbii române literare*.

Cursuri opționale: *Tendențe actuale ale limbii române*, *Stilistica funcțională a limbii române contemporane*, *Semantică românească*, *Curs special de dialectologie (lexic regional și stilistica limbajului oral)*, *Neologismele limbii române contemporane*.

VI. Membră în societăți profesionale

Membră a Societății de Științe Filologice din România.

VII. Membră în comitete de redacție

1996-2009 – membră în colegiul de redacție al revistei *Analele Universității din Craiova, Seria Științe Filologice. Lingvistică*, îndeplinind, în ordine, funcțiile de secretar general de redacție (1996-1998), redactor-șef adj. (1999-2003), redactor-șef (2004-2009).

VIII. Premii, distincții

În 1986 – „Meritul științific”.

În 2007 – Diploma de excelență a Universității din Craiova.

IX. Alte activități

1996-2007 – Secretar Științific al Facultății de Litere a Universității din Craiova.

septembrie 2022

I. AMINTIRI

FETELE DE LA „DICȚIONAR”

Ion ISTRATE

**Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”
al Academiei Române, Cluj-Napoca
ion.istrate48@yahoo.it**

Cine ar fi avut treabă, prin anii 70 ai secolului trecut, la Institutul de Lingvistică al Academiei Române din Cluj, nume sub care era cunoscut, în epoca comunistă, Muzeul Limbii Române, ar fi trebuit mai întâi să găsească casa în care instituția funcționa de la înființare, adică de prin 1919. Că statul român îi găsisese sediu într-o vilă de pe strada în pantă ce ducea spre culmea Cetățuii, unde se aflaseră odinioară cazarmele chezaro-crăiești, acesta era un lucru pe care puțină lume îl știa. După cum tot așa de puțină lume știa povestea romantică a acelei străzi, croită, cândva, din dragostea pentru o româncă, de către un conte maghiar care-și avusese pavilionul de vânătoare exact în locul unde se află acum intersecția „celor șapte străzi”. Asta în Clujul modern, în care nu se mai păstrează alte dovezi materiale ale acelei mari pasiuni. Dar, la o adică, pentru cei cu firi romantice și o imaginație neatacată de multiplele sensibilități inter-etnice ale lumii contemporane, întreaga relatare putea prinde necesara formă definitivă, plină de farmec, și din evocarea cuprinsă în romanul lui Cornel Bozbiți, *Divertisment pentru pian și două seri ploioase*, apărut la Dacia, în 1984. Dar cine să își mai aducă aminte astăzi de Cornel Bozbiți și de fermecătorul său roman, uitat pe rafturile colbăite ale cine știe cărei biblioteci?

Cu toate acestea, prin 1970, pornind de la ideea că nu ar fi putut citi o carte încă nescrisă, personajul interesat să găsească Institutul nu avea cum să știe asemenea lucruri, iar primul contact cu lumea Muzeului începea prin suirea șirului pieptiș de trepte care duceau, în sfârșit, pe platoul unde se află clădirea. Asta după ce înfruntase panta destul de pronunțată a străzii Emil Racoviță, cum a ajuns să se cheme vechiul drum al iubirii, urcat cândva discret de câte o șaretă neagră, fără felinar. Mai mult, în anii 70 ai secolului trecut, deschiderea ușii de la intrare, bine gândită de un proiectant vienez, căci casa fusese construită de un medic evreu, care abandonase Clujul, la sfârșitul primei conflagrații mondiale, pentru a se retrage în fosta capitală imperială, echivala cumva cu a trage cortina la începutul primei scene dintr-un spectacol de teatru. Asta pentru că tot ce caracteriza acel ambient, de la scârțâitul scărilor interioare, care duceau la etaj, la fel de pieptișe ca acelea de afară, la tic-tacul pendulei discrete, care trona deasupra unei măsuțe pe care identificai cu ușurință faimoasa condică de prezență, sursa atâtor necazuri potențiale, în lumea comunistă, totul, în acel loc, vorbea despre un univers de sine stătător.

Totul era românesc, făcut pentru români, cu dragoste de români, la dispoziția românilor. Convingere care ți se întărea cu atât mai mult atunci când făceai cunoștință cu primul personaj al acestei piese speciale, în care începeai să joci fără să vrei. Asta pentru că dintr-una din camerele de la parter, separată de restul încăperilor și ale cărei ferestre dădeau spre grădină, te întâmpina un bătrânel înalt, cu părul alb și cu niște ochelari cu lentile extrem de groase, care te invita ceremonios să intri în sanctuarul său, adică în Bibliotecă. Unde urma să afli că aceasta nu e și Biblioteca Dicționarului, care se afla tot la parter, în restul camerelor, dar care era accesibilă numai redactorilor Dicționarului Tezaur al Limbii Române.

Motiv pentru care acolo nici nu puteai intra, asta din două rațiuni. Mai întâi, pentru că nimeni din exterior nu trebuia să aibă acces la cărțile rare, numerotate, rânduite de el, cu dragoste, pe rafturi. Apoi, pentru a nu deranja pe doamnele care lucrau acolo, adică pe Emilia Todoran, soția marelui dialectolog Eugen Todoran, pe Angela Goldea ori pe Rodica Marian, dar mai ales pe Felicia Șerban, cerberul absolut al sălilor de la parter, care, pentru a putea lucra, trebuia să nu se audă nici musca. Condiție care o putea împlini doar Ioana Anghel, colega sa de birou, cea mai discretă și mai timidă ființă de pe pământ, motiv pentru care celelalte cercetătoare de-o vârstă cu ea, Elena Comșulea și Sabina Teiuș, au și evadat, găsindu-și câte o cămăruță la etaj.

Toate aceste informații vizitatorul nu ar fi avut de unde le afla, exclusă, desigur, aceea cu ușa închisă cu cheia, câtă vreme Vasile Băjencă nu ți le-ar fi divulgat în nici un caz, prea semănau a bârfă. Iar rolul său principal era acela de a te călăuzi într-o muncă grea și nobilă, nu-i așa? Motiv pentru care puteai să îi și ceri lui, căci el e bibliotecar vechi și priceput, orice informație. După care te invita să te așezi pe una din lăzile aflate la îndemână, acolo, și pe care scria, cu majuscule, MUZEUL LIMBEI ROMÂNE, după care urma un număr scris cu mâna.

Am certitudinea că, așezat comod pe lada respectivă, vizitatorul de ocazie nu ar fi putut totuși afla, cum nu am aflat nici eu, în ce loc a ajuns, pentru că o suită întreagă de informații nu i-ar fi fost accesibile pe loc, ci ar fi avut șansa de a ajunge la el mult ulterior. Cel mai important lucru pe care trebuia să-l afle era că pătrunsese într-un univers ctitorit de Sextil Pușcariu, tatăl Liei, femeia măritată, în 1940, cu acel Manolescu care a leșinat, la Viena, peste harta României ciumpăvite. Că Sextil Pușcariu fusese și un mare savant, care a ajuns, în timpul ultimului război mondial, director al Institutului Cultural Român de la Berlin, cel distrus de bombele americane de mare calibru în toamna anului 1944, după ce personalul fusese repatriat. Adică inclusiv tinerii Petre Țuțea și Constantin Noica, cele două speranțe ale culturii românești pe care Sextil le adusese cu sine, în casa sa de la Postdam, să aprofundeze cultura germană.

Ce ar mai fi fost, apoi, dacă același vizitator ar fi aflat și că jurnalul lui Sextil Pușcariu fusese zidit, în podul casei familiei sale de la Bran, ca să nu îl găsească comuniștii? Însă nu de urmașii lui Sextil, cum, poate, ne-am fi așteptat, ci chiar de marele savant, după ce a priceput că va fi vânat de hoardele dezlănțuite și a avut înțelepciunea de a închide discret ușa acestei lumi, în anul 1948, cel în care m-am

născut. Dar cine ar fi putut ști atunci, prin 1971, toate aceste lucruri, mă întreb și azi? Nimeni. Poate doar bătrânelul din fața mea, cu figură atât de blajină...

Cel care făcea tot ce putea ca, între noi, să apară, să se consolideze și să funcționeze o anume alchimie. Așa aflai, pe jumătate vrăjit, că lăzile pe care stăteau erau acelea pe care constănțeanul Vasile Băjenică, adică persoana care îmi vorbea cu atâta căldură, le însoțise, după „cedarea” din 1940, în calitate de custode și de bibliotecar al Muzeului, la Sibiu, în „refugiu”, de unde tot el le adusese înapoi, la sfârșitul tragediei, adică în anul 1945. În plus, dacă se ajungea și la cafea, în prepararea căreia Vasile Băjenică era maestru – mai ales a cafelei turcești cu năut, pe care el o făcea după o metodă de constănțean veritabil, cu o mândrie nedisimulată – erai pierdut. Intrai astfel în zona secretelor mari, care nu erau pentru oricine. Așa aflai, de pildă, marele necaz al lui Vasile Băjenică, pe care nu și-l putea scuza nicicum, abia suspinat din spatele ochelarilor cu atâtea dioptrii, că din Biblioteca Dicționarului, plină de volume rare, greu de găsit, dispăruseră *Cartea de bucate* a Sandei Marin și, fapt abominabil, *Biblia* tradusă de Gala Galaction. Disparații inacceptabile, pe care Vasile Băjenică și le reproșa, neînțelegând cum a putut cineva să lipsească cercetătorii de surse de informare atât de importante. Că el ar înțelege, până la un punct, dacă cineva ar fi furat *Povestea poveștilor* lui Ion Creangă, care era și ea acolo, dar nu asemenea volume. A căror absență e cumva egalată doar de sfeterisirea, care i-a întunecat bătrânețele, a volumului cu litera I din *Enciclopedia Franceză* în treizeci de volume, aflată la etaj, pe un întreg perete. Prezență fastuoasă, de care Vasile Băjenică se simțea mândru, dar cu o mândrie subminată de o neputință furioasă, pe care și-o trata subversiv, cu un nou rând de cafea turcească cu năut, din care și cel nou venit primea o ceașcă.

Iar printre cafegiii predilecți ai lui Vasile Băjenică, începând cu toamna anului 1971, mărturisesc cu sfială că m-am numărat și eu, proaspăt angajat în această prestigioasă instituție, când am avut ocazia să constat pe viu și câtă dreptate avusese bătrânul meu prieten când își evocase exilul sibian și aventura întoarcerii sale acasă, la Cluj, împreună cu cărțile lui mult iubite. Asta pentru că oamenii din generația sa, de la vlădică la opincă, avuseseră treabă, nu se încurcau în cuvinte. Motiv pentru care și începuseră lucrări urieșești, greu de înfăptuit în orice epocă. Pe urmele sale, urcând scările care scârțiau îngrozitor, am intrat, de atâtea ori, și eu în camera *Enciclopediei*, cu o fișă în mână. Și am căutat febril, de fiecare dată, volumul care-mi trebuia.

Numai că, în împrejurarea pe care o evoc acum, lucrurile au stat cumva altfel. Ca și altădată, acolo, la două birouri modeste, dar lângă o fereastră deschisă prin care atunci năvălea lumina unei veri năucitoare, lucrau două tinere colege. Doina Negomireanu și Valentina Șerban. Amândouă frumoase, cu copii de crescut și soți care le iubeau. Un medic cunoscut, cel al Doinei, și un chimist redutabil, cel al Valentinei. Stăteau aplecate asupra manuscriselor pe care le supervizau, pe rând, după ce tot ele le întocmiseră, pe baza celor două volume de norme de redactare care pe mine m-au băgat în sperieți. Munceau vârtos, concentrate, fără să aibă vreme de nimic, cu alte gânduri decât constatarea mea răutăcioasă, de mai târziu, că munceau pentru gloria unor neica nimeni, pripășiți peste vreme la conducerea

Academiei Române, care vor și edita *Dicționarul* în volume compacte, de tip franțuzesc, numai și numai pentru a își putea da ochii peste cap la lansarea lor. Asta cine știe pe unde, în cine știe ce ocazii importante, prin cine știe ce case simandicoase, ca niște potăi lihnite de dorința de a se înfrupta dintr-o glorie care nu li se cuvenea și pe care nu o meritau.

Asta multă vreme după vara aceea pierdută, când am intrat pe neașteptate în biroul tinerelor mele colege. Când, în fața ferestrei, cumva lipit de clădire, am revăzut caisul, de care toți știam și care rodea an de an. Iar prin fereastra deschisă se vedeau fructele pârguite, la care ai fi ajuns cu mâna, dar nimeni nu le atingea. Toată lumea avea de lucru. După cum și eu aveam de lucru, pentru că îmi da de furcă un citat, pe care trebuia să-l verific. Eram obosit. Era târziu. Si deodată am băgat de seamă că volumul pe care-l caut lipsește. M-am uitat, cu o privire cruntă, plină de resentimente, în jur. Îmi venea să țip. Si deodată mi-am adus aminte de Vasile Băjenică și am înțeles.

Am văzut vara, am simțit vântul adiind și mirosul de fructe pârguite al caiselor coapte. M-am dus la fereastră, am aplecat ramul care parcă mă aștepta și am început să culeg. Până am umplut mesele celor două colege, care se uitau la mine ca la un apucat. După care, încet-încet, au înțeles și au început să zâmbească. Fiecare în felul ei. Fiecare dinăuntrul vieții ei. Contemplând mesele pe care se adunaseră fructele acelea galbene, mirosind a vară, a proaspăt, a efemer. Iar dacă ar fi să continui, adică să spun și ce a urmat, de fapt să arăt și ce a făcut viața din noi, cu fiecare din noi, după acea minunată clipă dintr-o zi din vara unui an uitat, ascuns în îndepărtata și pierduta noastră tinerețe, de asta nu mă simt în stare.

DOAMNEI PROFESOR DOINA NEGOMIREANU, DECLARAȚIE DE DRAGOSTE

Cristiana-Nicola TEODORESCU
Universitatea din Craiova
cteodorescu05@yahoo.fr

Doamna profesor Doina Negomireanu reprezintă pentru mine un reper profesional și uman la care mă raportează, de peste trezeici de ani, cu încăpățânată consecvență.

Regret că nu am avut-o profesoară, dar am trăit imensa bucurie de a-o avea colegă și prietenă. De o rară eleganță spirituală, cu o generozitate umană și intelectuală remarcabile, cu o imensă bucurie a împărtășirii și a dăruirii, Doina Negomireanu avea înalta știință a transformării oricărei interacțiuni în adevărat moment de sărbătoare. O sărbătoare a cunoașterii, a descoperirii, a umorului fin, a lucrului în echipă, a provocării, a deschiderii către nou și, poate, cel mai mult a coagulării, a aducerii împreună. A îndrumat generații întregi de studenți: elegant, dar nu distant, cald și ferm, cu zâmbetul pe buze, Doamna profesor Negomireanu transforma cu adevărat spațiul sălii de curs într-o lume mirifică, în care pereții deveneau faleză, creta pasăre liră, iar stiloul săgeată către frumusețea limbii române literare, foneticii, semanticii, lexicologiei, lexicografiei.

Doamna profesor Negomireanu a avut darul și harul construcției: profesor, secretar științific al Facultății de Litere, redactor șef al Analelor de lingvistică... Și, grație acestor multe „construcții”, am avut șansa de a învăța și de a mă forma ca profesor, ca om, coleg, partener... Pentru mine, Doamna profesor Doina Negomireanu face parte din lungul șir de dascăli adevărați, creatori de lumi și de noi orizonturi ai facultății noastre. Mă strădui încă să-i fiu asemenea, să am puterea să sădesc pasiune, să adun lângă mine oameni cu care să fac echipă, să nu abdic, să nu încetez să mă bucur, să mulțumesc în fiecare zi pentru tinerețea în mijlocul căreia îmi este dat să muncesc, să nu uit că fiecare zi e o sărbătoare care trebuie respectată cu sfințenie, că fiecare curs e un moment unic, care, pierdut, nu se mai întoarce niciodată, că fiecare chip din amfiteatru așteaptă de la mine aceeași eleganță, aceeași dăruire intelectuală, același model pe care eu am avut privilegiul de a-l găsi în Doamna profesoară Negomireanu.

Nu voi putea niciodată să îi mulțumesc îndeajuns. Pentru că sunt ceea ce sunt și datorită Doinei, devenită, în timp, prietena mea de care sunt atât de mândră! Și de recunoscătoare pentru tot ce reprezintă ea: stil, eleganță, ordine, spirit ardelenesc, rigoare morală, înțelepciune organizatorică, respect pentru sine și pentru ceilalți ... Am speranța că toate acestea au intrat, măcar un strop, și în sângele meu uman și academic.

Mulțumesc Doina, pentru tot ce m-ai învățat să descopăr, pentru bucuria de a trăi intens și cu credință, pentru modelul uman și intelectual pe care mi l-ai oferit, mie și colegilor mei, cu atâta dărnicie!

Mulțumesc, Doina! Tu faci parte din vocabularul meu fundamental! Tu m-ai învățat: cuvintele sunt la fel de importante, de sensibile, de tainice și de strălucitoare ca și oamenii!

Mulțumesc, Doina, pentru Torino, Toscana, Roma, Budapesta pe care m-ai învățat să le iubesc și în care, de fiecare dată când ajung, ești lângă mine! Și refac, sentimental, traseele noastre, cu bucuria de a fi mereu împreună!

DOUĂ SUBSTANTIVE PROPRII DRAGI

Ștefan VLĂDUȚESCU
Universitatea din Craiova
stefan.vladutescu@yahoo.com

„Marine, Marine, așa ceva nu se poate!”, spunea cineva, o voce feminină, și ieșea valvârtej prin 1980 încolo din micul hol de dinaintea vechiului decanat al Facultății de Filologie. O senzație de straniețe mă imobiliza, precum un soare cât tot orizontul de acum în 4 miliarde de ani. Dar înainte de toate nu ieșirea vijelioasă de admirabilă cometă era anestezicul și tranchilizantul. Nu turbulența ce se crea pe culoar datorită vitezei de tocuri în linie dreaptă mă ținea perplex cu capul peste umăr întors din aluncarea mea spre 201. Și acum fac experiența acelei senzații de straniețe cu aceeași izbitură de lipsă de aer datorită siajului creat de deplasarea explozivă a unui fluid turbionar. Tot aerul din fața decanatului dispăruse pe culoarul către dreapta spre ieșire și cu siguranță urma să se ridice afară năvalnic ca o furtună în miniatură. O eșarfă părea că dă toată această energie de tocuri cu coc amplu pe care ca amprentă de frumusețe și feminitate le-am căutat în anii de atunci încoace.

Nucleul de fisiune al stranieței nu-l reprezenta viteza de deplasare, ci șocul că la Craiova lui „Nea Mărin”, a lui „Mărine, la nunta ta”, a lui „Du-te la unchi-tău Mărin” de la mama auzeam un vocativ ce nu era de pe-aici. Acea eșarfă elegantă și delicată făcea gramatică în Filologie.

Poate că așa cum este acum această amintire ar fi avut viață scurtă și s-ar fi disipat ca o reverie pe care nu o poți lega de ceva concret. Ei, ei, ce parcuri am mai pus în reverii, ce zboruri și ce plutiri, ce atingeri... Ai, ai, cum s-au făcut fum fără să lase scrum...

Această amintire are însă ca bază o altă imagine: substantivul propriu care atunci era real și care acum ne-a lăsat să-i mulțumim în absență. Parcă văd cum încet prin aerul rarefiat, lăsat fără respirație, apărea perpendicular din hol dragul nostru substantiv propriu Marin (Beșteliu). Era livid ca o ființă larvară căreia aerul îi este insuficient. Nu avea cuvinte, căci nu avea aer pentru ele. O parte a stranieței provenea și din această a doua imagine. Viteza cometei și lentoarea pasului domol al bunului meu și al altora „Profesor” Marin Beșteliu m-au făcut să văd mai bine cum culoarul nostru dădea ca un prost în culoarul ce ducea către ieșire, către singura ieșire din situația fără ieșire.

Sigur că mergea încet, cu pași trași ca dintr-un pavaj cu prenadez, dar eu nu mergeam deloc, eram ținut locului! (Era cam cum zicea Leonardo da Vinci: „E adevărat că ne-am sculat târziu, dar ceilați dorm încă”.) M-a privit și în cinci metri a ajuns cu greu la mine, fără rezonanță, un alt substantiv propriu: „Dooina”. Restul

nu există. Timpul a iradiat ce trebuie să mai fi fost atunci. O iluzie senină ține departe de rememorare detaliile.

Iată-mă stând din nou pe culoar și analizând două substantive proprii. Sunt nume proprii dragi, sunt niște oameni buni și frumoși cărora le datorez mulțumiri, prețuie și timp; altceva nici nu am.

Suntem ființe trecătoare. Cu toții vom pleca. Rămân doar cei care lasă amintiri frumoase. O blândețe de neînfrânt și realismul fantasticului mi-a lăsat ca instrumente de viață Profesorul Marin Beșteliu. O eșarfă fluturând elegant și exigența gramaticii le am cât voi fi pe aici din generozitatea Profesoarei Doina Negomireanu.